

Managementsamenvatting

Managementsamenvatting

ALGEMEEN

Met deze jaarrekening legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over het inhoudelijke en financiële beleid van het afgelopen jaar. Deze jaarrekening is opgesteld volgens de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de financiële verordening van de gemeente Breda.

ONTWIKKELINGEN 2022

2022: een bijzonder jaar. In het begin van het jaar zaten we in een volledige lockdown die ons allen hard trof en aan het einde van het jaar waren nagenoeg alle maatregelen voorbij. Het langzaam loskomen van corona kenmerkte dan ook het jaar. Het was een jaar waarin de crisissen elkaar leken op te stapelen. En helaas ook het jaar waarin de geopolitieke verhoudingen op scherp kwamen te staan door de ontwikkelingen in Oekraïne. Tegelijkertijd pakten we al die uitdagingen samen aan en toonden we onze veerkracht. Zo zagen we enorme solidariteit van onze Bredase samenleving bij het verlenen van steun bij de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne in Breda. Ook zijn we trots op onze inspanningen voor onze zusterstad Wrocław in Polen en onze geboden hulp aan Lviv in Oekraïne. Maar ook onze aanpak van de energiecrisis, met het omvangrijke energiepakket dat in Breda werd vastgesteld, getuigde daarvan.

In de begroting van 2022 namen we ons voor extra in te zetten op diverse thema's in de samenleving. Zo hadden we aandacht voor de zorgen over de groeiende tweedeling en de impact die de lockdowns op het sociale leven hebben gehad. We zijn een stad geweest waarin inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties voelden dat we naast hen stonden en samen zochten naar oplossingen, onze dienstverlening verbeterden en initiatieven van inwoners verder hielpen.

In 2022 hadden we oog voor de ontwikkelingen binnen de zorg, de horeca, de evenementenbranche en ook onze cultuursector met haar creatieve makers. We bleven solidair met deze zwaar geraakte groepen binnen onze lokale economie. Tegelijkertijd grepen we de kansen die door corona in een stroomversnelling waren geraakt. We gaven voorrang aan projecten en initiatieven die bijdroegen aan meer gezondheid, gezond leven en bewegen.

Met een nieuwe gemeenteraad en een nieuw college aan het roer halverwege 2022, sloten we het bestuursakkoord 'Lef en Liefde' af en werd het bestuursakkoord 'Dichtbij doen, samen sterk vooruit' geboren.

Juist in dit bijzondere jaar zijn we trots op de positieve ontwikkelingen die zich in Breda hebben voorgedaan. Hieronder vindt u een korte samenvatting van de resultaten langs de 5 programmalijnen met daarbij enkele specifieke gerealiseerde voorbeelden. Daarna volgt de financiële samenvatting en een uitgebreide verantwoording per programma.

PROGRAMMA 1 VITAAL EN SOCIAAL

In 2022 werd Breda geconfronteerd met een grote opgave om honderden Oekraïense vluchtelingen op te vangen. Breda liet hiermee wederom zien dat het een krachtige samenleving heeft. Veel inwoners waren betrokken bij het gereedmaken van de opvang en/of vingen zelf mensen op. Veel inwoners stonden klaar om te helpen als klusser, gastvrouw of EHBO'er. Ook huisartsen, maatschappelijk werkers, sportcoaches, kerken, kroegbazen en ambtenaren zetten allemaal een stap extra.

De krachtige Bredase samenleving als uitgangspunt werkt ook om mensen minder afhankelijk te maken van de overheid. Juist ook omdat mensen gelukkiger zijn als ze onafhankelijk zijn. Wij kijken eerst wat iemand wel kan, wat iemands netwerk nog kan en welke vaardigheden van de persoon zelf of diens netwerk versterkt kan worden.

We bieden actief hulp bij schulden, want financiële zorgen kunnen grote stress veroorzaken. Daarom hebben we het Financieel Expertisecentrum ingericht, dat begin 2023 geopend is. We helpen hier ook inwoners die weer aan het werk gaan om inzichtelijk te maken wat dit betekent voor hun inkomen. In 2022 zagen we dat door stijgende energieprijzen de bestaanszekerheid van veel mensen in het geding kwam. Als overheid hebben we hier proactief op gehandeld door vooruitlopend op de besluitvorming door het Rijk een energietoeslag in te voeren.

We hebben met onze netwerkpartners de mentale weerbaarheid van onze jeugdigen vergroot. Die was onder druk komen te staan door alle ontwikkelingen in de wereld. Met Verbeter Breda hebben we stappen gezet om kansengelijkheid tegen te

gaan. In de Bredase wijken zijn activiteiten gestart die bijdragen aan het bevorderen van de kansen van inwoners, ongeacht waar zij vandaan komen. Met allianties van inwoners en professionals hebben we een nieuw pact ontwikkeld om te werken aan bestaanszekerheid, kansengelijkheid en een gezond leven.

Pact van Breda deel 2

Binnen het programma Verbeter Breda werken Bredase inwoners en professionals samen om gelijke kansen te bevorderen. In 2022 stelden ze gezamenlijk doelen op die ze de komende jaren willen halen. Deze doelen zijn vastgelegd in het Pact van Breda deel 2. Dankzij deze doelen zetten we samen stappen om de verschillen tussen achterblijvende en vooruitgaande wijken te verkleinen.

Extra ondersteuning voor kwetsbare Bredanaars

In 2022 is het aantal financieel kwetsbare inwoners toegenomen door de verslechterde economie, de hoge inflatie en de energiecrisis. We zien dat mensen die eerder zelfredzaam waren nu hulp zoeken bij de gemeente. Wij doen ons uiterste best om deze mensen te ondersteunen met maatregelen, zoals het maatwerkfonds voor acute financiële hulp, het verhogen van de inkomensgrens voor de energietoeslag en het afschaffen van eigen bijdragen op de Bijzondere Bijstand.

Een plek voor werkzoekenden

Op 12 september 2022 hebben we het Meet & Match Centrum geopend, in het hart van de Haagse Beemden. Dit was een belangrijke stap om meer mensen aan het werk te krijgen. Werkzoekenden met een bijstandsuitkering kunnen hier op een laagdrempelige manier alle ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om aan het werk te gaan. Van baanmatches tot bijscholing en kinderopvang. Het Meet & Match Centrum is dé plek waar we werkzoekenden helpen bij hun zoektocht naar een passende baan.

Jongeren Perspectief Fonds

In deze onzekere tijden waarin we tegen grote uitdagingen aanlopen, blijven we ons inzetten voor ons armoedebeleid. Het Jongeren Perspectief Fonds, dat we in 2022 hebben opgericht, is daar een voorbeeld van. Hiermee bieden we jongeren met financiële problemen een tweede kans.

Opening van de doorstroomvoorziening

De opening van de doorstroomvoorziening (DSV) voor dak- en thuislozen was een groot moment voor de regio. Na hard werken werd het nieuwe gebouw eindelijk geopend in september. We zijn trots op deze voorziening voor dak- en thuislozen en zijn blij om te zien dat het nieuwe gebouw een echte plek van herstel is geworden. Met 40 kamers, met plaats voor 1 tot 2 personen, bieden we mensen een veilige en rustige plek om zichzelf op te laden en verder te herstellen.

La Vuelta

La Vuelta was absoluut een hoogtepunt in Breda. Het werd een feest voor iedereen die van sport en gezelligheid houdt. We kijken terug op een onvergetelijk weekend vol wielerspektakel en feesten op de Plazas Fiestas. Maar La Vuelta was méér. Breda was al eerder gekleurd door het evenement en er waren talloze bijkomende activiteiten, zoals tentoonstellingen van het Stedelijk Museum en het Prado Museum uit Madrid en de tentoonstelling De Koerstrui in de Grote Kerk. La Vuelta was een fantastische manier om Breda op de internationale kaart te zetten en het merk te verbinden met diverse thema's.

Herdenkingsplek voor veteranen

Het Nationaal Comité Veteranendag riep gemeenten door het hele land op om veteranen te bedanken, te eren en te waarderen met een speciaal Witte Anjer Perkje. Ook Breda eert de veteranen die hun land dienden door een speciaal Witte Anjer Perkje aan te leggen op een prominente plek in de stad: het Valkenberg. Dit perk symboliseert onze dankbaarheid en ons respect voor hun inspanningen. Iedereen die het park doorkruist, wordt herinnerd aan de cruciale bijdrage die deze heldhaftige mensen leverden aan onze vrijheid. Laten we samen stilstaan bij hun inzet en hen waarderen voor alles wat ze voor ons hebben gedaan.

PROGRAMMA 2 ONDERNEMEND BREDA

Met de vaststelling van de economische visie in 2019 heeft Breda een ambitie weggelegd die meer dan ooit is gericht op vernieuwing. De noodzaak van deze focus is gezien alle gebeurtenissen en ontwikkelingen alleen maar groter geworden. Wil onze economie ook in de toekomst voldoende relevant en concurrerend zijn, dan moet zij in staat zijn mee te bewegen met geopolitieke ontwikkelingen, met toenemende klimaateisen, met technologische ontwikkelingen en met de vraag naar maatschappelijke relevantie. De overheid vervult hierbij deels een faciliterende rol en neemt deels het voortouw.

In 2022 bouwden we initiatieven die voor de noodzakelijke vernieuwing moeten zorgen verder uit en zijn we erin geslaagd om Breda al meer te profileren als stad van technologie en creativiteit. We werkten aan alle speerpunten van het cultuurbeleid 'In verband met cultuur'. Ook in 2022 werkten we in het kader van de Strategische Onderwijs Agenda 2020/2024. We zochten daarbij de aansluiting op de Beroepsagenda West-Brabant en de Economische visie van Breda. Ook in 2022 bleven we de juiste en benodigde verbindingen leggen in Europa, met andere steden en regio's.

Digiwerkplaats

In 2022 werkten we hard om startende ondernemers in het mkb te helpen bij de digitale overgang. We boden hun de kans om deel te nemen aan de Digiwerkplaats. Daarmee kregen zij laagdrempelig en kosteloos toegang tot kennis en praktijkervaring op het gebied van digitalisering. Dankzij dit initiatief werd en wordt ons mkb toekomstbestendiger en weerbaarder.

Startupincubator B'WISE

We hebben de startupincubator B'WISE geopend. Deze biedt startups toegesneden huisvesting en begeleiding en de incubator stimuleert cross-sectorale ontmoetingen voor succesvolle innovaties. Ook studenten kregen de kans om relevante praktijkervaring op te doen en in contact te komen met potentiële werkgevers in de regio. Elk talent is belangrijk voor onze stad.

Ondernemen in Breda

We zijn ook gestart met onderzoek naar het beter benutten van onze bedrijventerreinen. Werklocaties zijn van grote waarde voor de werkgelegenheid en welvaart voor onze stad en regio. Daarnaast startten we voorbereidende werkzaamheden om samen met ondernemers en betrokkenen te komen tot de nieuwe permanente terrasregels.

Deltaplan Onderwijs en Arbeidsmarkt

Vorig jaar zijn we begonnen met het voorbereidende werk voor het Deltaplan Onderwijs en Arbeidsmarkt. We hebben de eerste stappen gezet om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt nóg beter aan te laten sluiten en we gaan hier snel mee aan de slag.

Lokale aanpak van digitale inclusie

Breda is een stad waar de menselijke aandacht bij digitalisering centraal staat. We willen ervoor zorgen dat iedereen mee kan blijven doen met alle nieuwe ontwikkelingen. Daarom hebben we besloten om digitalisering op onze eigen manier aan te pakken, zodat iedereen zich er veilig bij voelt. Het is belangrijk om aandacht te hebben voor mensen die niet vertrouwd zijn met digitale technologie. In 2022 hebben wij daarom, samen met 9 andere gemeenten, het manifest 'Lokale aanpak digitale inclusie' ondertekend. Hierdoor kunnen we er samen voor zorgen dat niemand achterblijft.

De culturele- en evenementen sector ging weer open

Na moeilijke jaren tijdens de coronacrisis heeft de culturele sector het afgelopen jaar eindelijk zijn deuren weer kunnen openen. Dit betekende helaas nog niet dat de (financiële) problemen zijn opgelost. De sector ontving coronamiddelen en het subsidieplafond voor de eenjarige subsidies is verhoogd. Hiermee leverden we een bijdrage aan hun herstel. Ook hadden we vorig jaar weer een volle evenementenagenda en konden evenementen volop plaatsvinden.

Samenwerking met Vlaanderen

In 2022 zijn we gestart met een oriëntatie op de samenwerking met Vlaanderen. In de grensregio vonden de eerste verkennende gesprekken plaats met de steden Turnhout en Hoogstraten. Daarmee willen we potentiële samenwerkingsthema's in beeld krijgen.

Samenwerking met Lviv

Dankzij onze verbinding met Wroclaw zijn we in aanraking gekomen met de Oekraïense stad Lviv. We brachten een inspirerend bezoek aan Wroclaw, waar ook Eurocommissaris Frans Timmermans en enthousiaste studenten van het OLV bij aansloten. Daarnaast voerden we enkele verkennende online gesprekken in maart, waarna we besloten om samen te werken. We hebben een Memorandum of Understanding opgesteld om een driehoekssamenwerking tussen Wroclaw, Lviv en Breda op te zetten. Helaas konden we deze samenwerking door de oorlog nog niet officieel bekrachtigen, maar dit zal begin 2024 gebeuren. Deze samenwerking heeft een looptijd van 5 jaar (2022-2027). Daarna beslissen we of we de samenwerking willen voortzetten.

PROGRAMMA 3 DUURZAAM WONEN

We hebben stappen gezet in het realiseren van de woningbouwopgave uit het bestuursakkoord 'Dichtbij doen, samen sterk vooruit'. Gericht op de daadwerkelijke bouw van woningen in bestaande harde plannen en het naar harde plannen brengen

van 6.000 woningen deze bestuursperiode, conform 30% sociale huur, 40% middelduur en 30% vrije sector. Hiervoor is een handelingsperspectief opgesteld voor nieuwe en lopende projecten, gericht op snelle realisatie en de bouw van meer betaalbare woningen. Daarbij is gewerkt aan de uitwerking en uitvoering van de Bredase Woon- en Bouwagenda gericht op het bevorderen van de beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van het woningaanbod in Breda.

Bij de afweging van nieuwe initiatieven en plannen waren de ambities van de stad, zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie 2040, het toetsingskader. We stuurden daar waar nodig bij in initiatieven en plannen als de ambities daar aanleiding toe gaven. We bepaalden bij ruimtelijke ontwikkelingen de optimale kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Vooruitlopend aan het instrumentarium van de Omgevingswet (die wederom werd uitgesteld) verankerden we dat in een groot aantal bestemmingsplannen die we voorbereidden voor bestuurlijke besluitvorming. Hiermee faciliteerden we de groeiambities van de stad binnen het nog geldende wettelijke kader zo optimaal mogelijk.

De bereikbaarheid en doorstroming van de auto en fiets is verder versterkt door realisatie van meerdere infrastructurele projecten. Ook zijn er diverse planontwikkelingen gestart voor aanpassing van straten en wegen, die in de komende jaren tot realisatie zullen komen. Daarnaast zijn door middel van verschillende campagnes inwoners en bezoekers van Breda bewuster van hun mobiliteitsgedrag gemaakt.

Vanuit dit programma werkten we ook aan de aanpak van de energiecrisis onder andere met het vaststellen van een omvangrijk energiepakket.

Stedelijke ontwikkeling en ruimtelijke ordening

We hebben in 2022 belangrijke stappen gezet om de woningbouwopgave in Breda te versnellen. We hebben veel extra woningen nodig om ervoor te zorgen dat iedere Bredenaar hier gezond en met plezier kan leven, ook in de toekomst. Afgelopen jaar heeft Breda voor 2 grote verstedelijkingsgebieden geld van het Rijk ontvangen: € 25 miljoen voor de herontwikkeling van het Chassékwartier en € 49,7 miljoen voor de herontwikkeling van 't Zoet. Met dit geld investeert de gemeente onder andere in goede wegen, fiets- en wandelroutes en hoogwaardig openbaar vervoer. Daarnaast zijn we in 2022 gestart met een aantal mooie projecten in de stad, zoals het Talentencentrum en de Nieuwe Mark. Met het Talentencentrum, dat de naam De Kragt heeft gekregen, wil de gemeente zo veel mogelijk talentvolle sporters, met of zonder beperking, de kans bieden om zich in de eigen regio te ontwikkelen. Een plek die sport ademt, waar iedereen kan bewegen en samen kan zijn. Voor de aanleg van de Nieuwe Mark zijn we begonnen met fase 1 van het project. Daarbij verdiepen we de Nieuwe Mark tussen de Haven en de Waterstraat.

Opvang en huisvesting vluchtelingen, asielzoekers en statushouders

In 2022 hebben we vluchtelingen, asielzoekers en statushouders in Breda een warm welkom geboden. De Koepel werd het thuis voor 390 Oekraïense vluchtelingen en 72 alleenstaande minderjarige vluchtelingen. We zijn er trots op dat we klaarstaan om vanaf maart 2023 nog eens 200 extra Oekraïense vluchtelingen op te vangen. Bovendien hebben we er samen met onze woningcorporaties en partners als Vluchtelingenwerk alles aan gedaan om onze taakstelling voor statushouders in 2022 te halen en de achterstand in te lopen. Samen hebben we het mogelijk gemaakt om voor alle statushouders die aan onze stad zijn gekoppeld, een nieuw thuis te vinden.

Energiepakket ondersteunt Bredanaars

Vanwege de energiecrisis hebben we in 2022 € 8,5 miljoen beschikbaar gesteld voor een energiepakket. Dit pakket biedt informatie en eventuele financiële ondersteuning voor inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen. Het energiepakket is een aanvulling op de landelijke financiële ondersteuning, zoals de energietoeslag, energievouchers, het energieplafond, een tijdelijke btw-verlaging en de mkb-regeling.

Verduurzaming woningen Doornbos-Linie en Hoge Vucht

In 2022 zijn we gestart met enkele pilots om woningen in Doornbos-Linie en de Hoge Vucht te verduurzamen. Hiervoor ontvangen we een subsidie van het Rijk. De pilots hebben voldoende lessen en ervaringen opgeleverd om in 2023 grootschalig aan de slag te gaan met het verduurzamen van koopwoningen in deze wijken. Dat is niet alleen goed voor de portemonnee en het klimaat, maar ook voor de leefomgeving in de wijken. Dit grootschalige project is een belangrijke stap om de kwaliteit van de woningen in kwetsbare gebieden te verbeteren en daarmee kansengelijkheid te bevorderen.

Lobby treintraject Breda - Amsterdam

We hebben actie ondernomen om de bestaande intercity-verbinding Breda-Amsterdam te behouden. Onze inspanningen hebben ertoe geleid dat de Tweede Kamer het kabinet met een motie heeft opgeroepen om dit met de NS te regelen.

Fietsparkeren

In 2022 hebben we stevige stappen gezet om het fietsparkeren te optimaliseren. Tijdens belangrijke evenementen, zoals Breda Live, en andere momenten van drukte, hebben we succesvol gebruikgemaakt van pop-up-stallingen. Deze werden tijdens de evenementen zeer goed ontvangen en bleken een geweldige oplossing te zijn. Bovendien hebben we in de Haven een pilot uitgevoerd met een extra stalling op het water met 300 plekken. Ook die stalling werd zeer gewaardeerd. We hebben bij NAC onderzocht hoe we structureel meer stallingsruimte kunnen creëren. Ook hier hebben we gebruikgemaakt van pop-up-stallingen tijdens thuiswedstrijden. Bovendien hebben we het barcodesysteem geïntroduceerd. Daarmee kunnen we de parkeerbewegingen beter in beeld brengen.

Actieplan Verkeersveiligheid

Vorig jaar is het actieplan Verkeersveiligheid vastgesteld. Daarmee hebben we geïnvesteerd in het verbeteren van verkeersonveilige locaties en het gedrag van weggebruikers. We voerden succesvolle campagnes voor verkeersveiligheid bij scholen, zoals Beschermd Achterop en ValOpShop voor fietsverlichting en zichtbaarheid. We stelden ook bij meerdere scholen adviesroutes in om auto- en fietsverkeer beter te reguleren en de overlast te verminderen. Verder zijn we trots op het project IABC-fietsstunnel, dat een bijdrage levert aan een veiligere verkeersomgeving.

Natuurontwikkeling

Een van de vele natuurontwikkelingen in 2022 is de realisatie van enkele nieuwe stapstenen van de EVZ Boomkikker ten westen van Bavel. Hierdoor kunnen populaties van deze zeldzame soort bij vliegbasis Gilze-Rijen in contact komen met hun soortgenoten bij het Chaamse Broek. We hebben de beek meer ruimte gegeven en hebben maatregelen genomen om zo veel mogelijk water vast te houden. Dit deden we om overlast in Breda te beperken.

PROGRAMMA 4 BASIS OP ORDE

Het afgelopen jaar hebben we hard gewerkt om Breda leefbaar, schoon, heel en veilig te houden, met oog voor de stad, de dorpen en de wijken. In 2022 hadden we ook een flinke dosis wendbaarheid nodig. We voelden de nasleep van corona door verharding en polarisatie, maar ook door economische herstelplannen en de terugkeer van evenementen en vergunningen. Daarnaast speelden er verschillende crises, zoals de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis. Verder was er veel aandacht voor verwarde personen en daklozen. We kozen voor een integrale aanpak, samen met bewoners, en werkten intensief samen met politie en justitie bij de aanpak van criminaliteit en ondermijning. Door toezicht en handhaving waren we ook dit jaar zichtbaar aanwezig.

De toegankelijkheid van onze dienstverlening is flink verbeterd via de website en in het directe klantcontact. Ook zijn er diverse projecten gerealiseerd die bijdragen aan de vergroening en klimaatadaptatie in bebouwd gebied. Ook hebben we de eerste stap gezet naar een structureel hoger onderhoudsniveau voor de openbare ruimte. Bij de inzameling van het huishoudelijke afval houden we rekening met onze wettelijke zorgplicht, de VANG-doelen, ons streven naar circulariteit, de verantwoordelijkheid van producenten, en service en kosten.

Merterserpark

Het Merterserpark heeft dit jaar een metamorfose ondergaan en werd een moderne, groene ontmoetingsplek voor de Heuvel en Princenhage. Het fraaie resultaat is voor een groot deel te danken aan de inzet van een groep enthousiaste buurtbewoners. Samen met een architectenbureau gingen zij aan de slag. Hierdoor kreeg het park onder andere een plukroute, een royale speeltuin en een jeu-de-boulesbaan. De buurtbewoners helpen zelf mee om 'hun' park fris, bloemrijk en groen te houden.

Bredase Cyberambassadeurs winnen Hein Roethofprijs

De Bredase Cyberambassadeurs hebben op 31 oktober 2022 de Hein Roethofprijs gewonnen. Deze prijs wordt toegekend aan projecten die bijdragen aan de preventie van criminaliteit. De Bredase Cyberambassadeurs ondersteunen hun bureaus en wijkgenoten door hen weerbaarder te maken tegen cybercrime. Zij hebben hier al meer dan 1.500 Bredanaars mee geholpen. Met de prijs van € 20.000 kunnen ze hun werk voortzetten en de bewustwording van cybercrime in Breda verder vergroten.

Tijns Waterplein

De nieuwe waterspeelplek op de Grote Markt is officieel in gebruik genomen. Deze unieke fontein, 'Tijns Waterplein', is gevormd naar ons stadswapen en is vernoemd naar Tijn Kolsteren, de jongen die in 2016 onze harten veroverde en heel Nederland de nagels liet lakken. Het waterplein is onderdeel van het Europese project Cool Towns, waarbij 14 partners samenwerken om de negatieve effecten van klimaatverandering te bestrijden en aantrekkelijke oplossingen te vinden. Breda is één van de deelnemers aan dit project.

Subsidie voor vergroening

In 2022 hebben we opnieuw subsidie beschikbaar gesteld voor woningeigenaren, huurders, VVE's en bedrijven. Ook scholen kwamen in aanmerking om hun pleinen te vergroenen. Nieuw was dat een groep bedrijven subsidie kan krijgen om een gezamenlijk groenvisie op te stellen voor hun bedrijventerrein. Het ging in totaal om € 228.000.

Nederlands kampioen tegelwippen

De gemeente Breda werd in 2022 Nederlands kampioen tegelwippen door 198.429 tegels te verwijderen. Bij deze actie werden Bredanaars gestimuleerd om hun tegels te vervangen door gras, bloemperken, bomen en geveltuinen. Dit alles om Breda klimaatbestendiger, behaaglijker voor insecten en dieren én koeler te maken.

Zero Waste-week

We streven ernaar om in 2030 zwerfafvalvrij te zijn. Om dit te bereiken, willen we onder andere dat er minder wegwerpplastic en verpakkingen worden gebruikt. Daarnaast stimuleren we mensen om straten en pleinen op te ruimen en opgeruimd te houden. Deze aanpak is beter voor het milieu en draagt bij aan de vermindering van CO2 en het gebruik van grondstoffen. Tijdens de Zero Waste-week (van 2 tot en met 8 juli) organiseerden we meer dan 30 activiteiten om bezoekers te inspireren en hen te helpen bij een leven zonder afval.

Wilhelminapark opgeknapt

De renovatie van het Wilhelminapark heeft geleid tot een groener en veiliger park. Na een intensieve renovatie van bijna een jaar zijn de straten rond het Wilhelminapark heropend. Hierdoor is dit historische deel van Breda klaar voor de toekomst. Tijdens de renovatie zijn er nieuwe straten, fietspaden en trottoirs aangelegd. Ook zijn parkeerplaatsen verplaatst, vijvers uitgebaggerd, riolen vervangen en groenstroken met extra bomenruimte aangelegd. Het Poolse monument kreeg ook meer ruimte.

PROGRAMMA 5 ORGANISATIE EN FINANCIËN

Breda heeft een betrouwbare overheid, die levert wat zij afgesproken heeft en die professioneel werkt. De lokale lasten ontwikkelden zich zoals afgesproken en de financiën zijn solide. De gegevens van onze inwoners en bedrijven zijn in veilige handen, ondanks tal van bedreigingen. We werken dagelijks aan het verbeteren van onze processen en meten de klanttevredenheid. Zo verbeteren we stapsgewijs en groeien we structureel in professionaliteit.

Breda.nl is vernieuwd

Onze gemeentelijke website is verbeterd en biedt bezoekers een vernieuwde online ervaring. De informatie is makkelijker vindbaar en er is meer ruimte voor nieuws en actualiteiten. Met gebruik van slimme technologie en de toevoeging van foto's en video's creëren we het 'echte Bredagevoel'. Breda.nl is getest en verbeterd na feedback van onze bezoekers en taalambassadeurs. Hierdoor blijven we onze digitale dienstverlening en nieuwsvoorziening verbeteren en blijven we op de hoogte van de laatste trends en ontwikkelingen.

Rechtmatigheid

In 2022 hebben we hard gewerkt aan het verbeterplan Rechtmatigheid. We hebben flinke stappen gezet om onze interne processen te verbeteren. We zijn trots op wat we hebben bereikt om onze inkoop, inhuur en subsidieprocessen efficiënter te maken. Oude fouten hebben we hersteld en we doen er alles aan om die niet nog eens te maken. We leggen onze verbeteringen vast, zodat we klaar zijn voor de toekomst.

Organisatieontwikkeling

In 2022 zijn we onder leiding van de directie en de afdelingshoofden gestart met de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. Het programma is gebaseerd op een analyse van de groei van de stad, de ambities van het college, de trends en ontwikkelingen in de wereld en de krachten en uitdagingen van de organisatie. Daarmee hebben we het raamwerk FIT ontwikkeld (Flexibel, Integraal en Toekomstgericht). Hiermee verbeteren we onze processen en digitale innovaties. We hebben al concrete verbeteringen doorgevoerd en er ligt een visie op de organisatie in de toekomst. Begin 2023 hebben we één deelbare, duidelijke en samenhangende koers voor de organisatie gepresenteerd.

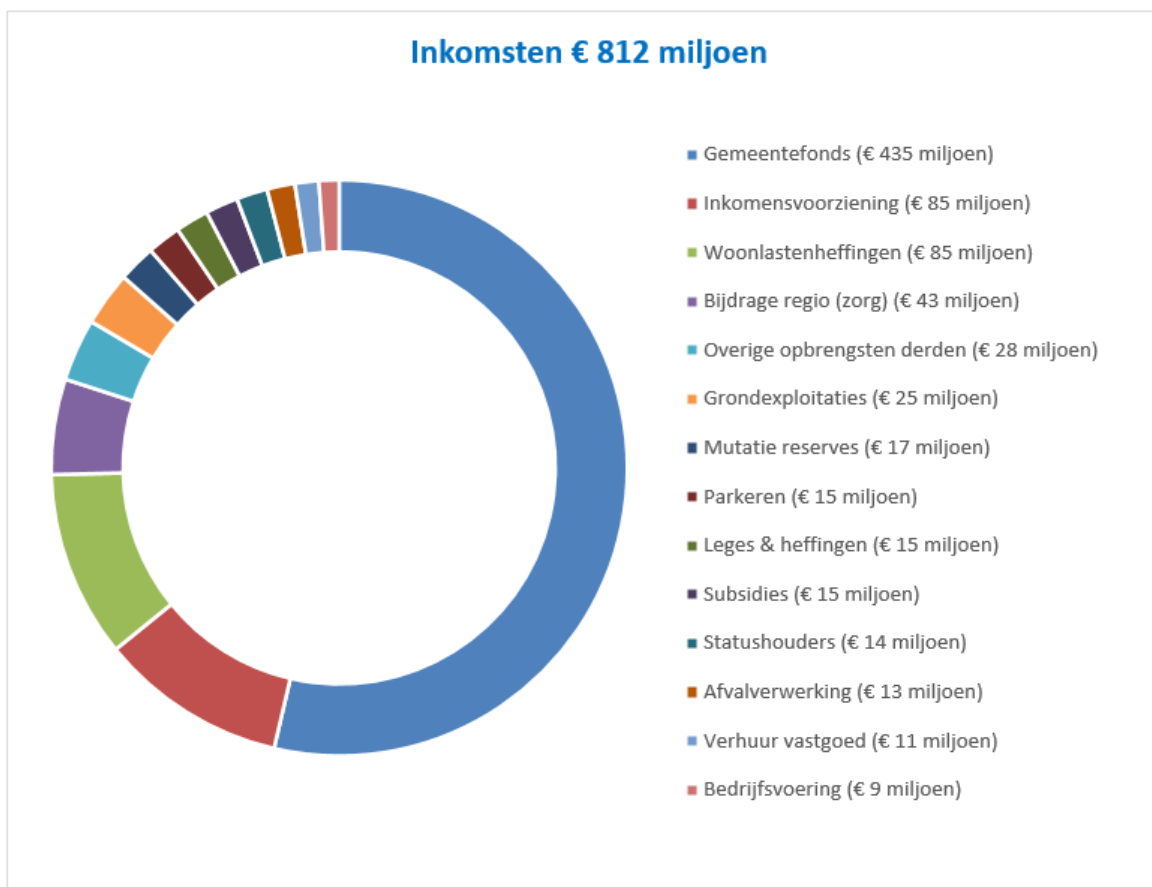
Strategisch investeringsplan

In 2022 zijn grote stappen gezet in de verdere doorontwikkeling van het Strategisch Investeringsplan (SIP). Er is een beleidskader ontwikkeld waarin onder andere de visie, doelen, procesinrichting en beheersorganisatie van het SIP nader zijn uitgewerkt. Ook is deze nieuwe werkwijze geïmplementeerd en opgenomen in de begroting 2023.

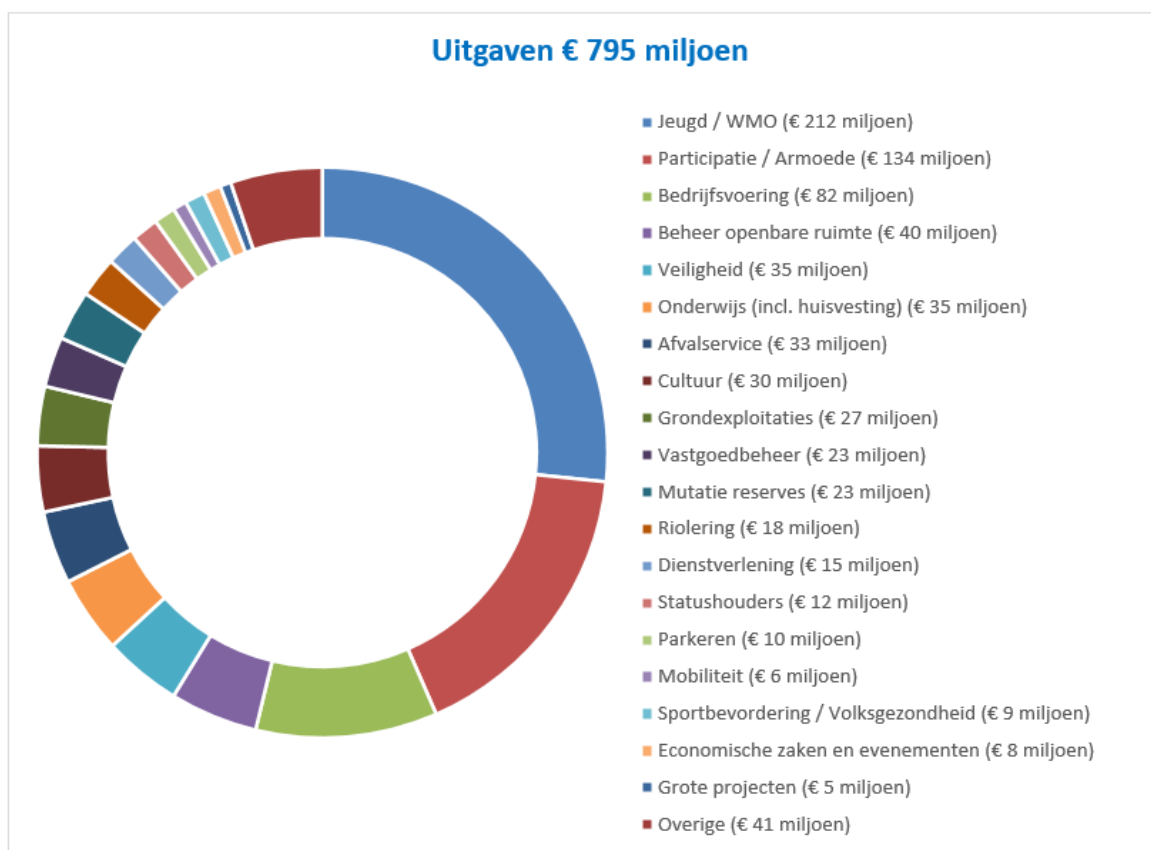
FINANCIEEL RESULTAAT 2022

Het resultaat van de jaarrekening 2022 is voor resultaatbestemming € 17,3 miljoen. Vanuit het positieve resultaat doen we voorstellen tot resultaatbestemming voor een bedrag van in totaal € 17,1 miljoen. Dit doen we onder andere voor uitkeringen die we in de loop van 2022 van het Rijk hebben ontvangen voor werkzaamheden die in 2023 doorlopen of starten. Na de besluitvorming over deze voorstellen tot resultaatbestemming storten we € 0,2 miljoen in de algemene reserve.

HOE ZAGEN ONZE INKOMSTEN EN UITGAVEN ERUIT?

Bovenstaand overzicht geeft inzicht in onze inkomsten. Deze zijn in te delen in twee categorieën: inkomsten van het Rijk en de overige inkomsten. De inkomsten van het Rijk zijn de belangrijkste categorie en bestaan uit de algemene uitkering en de uitkeringen voor inkomensvoorziening. De overige inkomsten bestaan uit de woonlastenheffingen (OZB, rioolheffing, afvalstoffenheffing), parkeerinkomsten, subsidies, huuropbrengsten en overige opbrengsten.

De totale uitgaven bedragen € 795 miljoen. In bovenstaand overzicht is uitgesplitst waaraan we het geld uit hebben gegeven. De uitgaven betreffen salariskosten, uitkeringen, subsidies, rente en afschrijvingen en stortingen in reserves en voorzieningen. Een nadere toelichting op de uitgaven is per programma opgenomen.

Het resultaat van de jaarrekening 2022 is voor resultaatbestemming € 17,3 miljoen.

Bedragen x € 1 miljoen

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 vóór wijziging	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022
Lasten	739,3	711,1	777,3	772,1
Baten	745,9	708,9	770,3	794,9
Saldo van baten en lasten	6,6	-2,2	-7,0	22,8
Mutatie reserves	-9,3	2,2	7,0	-5,5
Resultaat	15,9	0,0	0,0	17,3
Voorstellen voor resultaatbestemming	12,7			17,1
Uit / naar algemene reserve	3,2	0,0	0,0	0,2

Bedragen x € 1.000

Totaaloverzicht baten en lasten per programma	Primitieve begroting 2022 incl. amendementen		Begroting 2022 incl. wijzigingen		Jaarrekening 2022	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's						
Vitaal en Sociaal Breda	346.623	142.972	384.818	155.998	383.227	157.089
Ondernemend Breda	79.307	15.863	83.280	15.788	81.098	19.039

Duurzaam wonen in Breda	47.289	30.658	50.647	32.723	45.904	33.116
Basis op orde in Breda	158.061	90.862	164.576	94.601	162.810	95.902
Totaal programma's 1 t/m 4	631.280	280.356	683.321	299.110	673.038	305.146
Overhead	71.756	6.177	76.450	6.067	81.818	9.161
Algemene uitkeringen		378.275	0	420.879		435.466
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	3.088	38.646	3.088	38.646	3.202	39.024
Onvoorzien	1.000		384			
Overige algemene dekkingsmiddelen	-273		1.690		6.487	-14
Saldo van de financieringsfunctie	3.540	5.080	3.540	5.005	3.936	5.476
Dividend		375		600		603
Vennootschapsbelasting	478		755		3.601	
Subtotaal programma's (incl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien)	710.317	708.909	769.229	770.307	772.082	794.861
Mutaties Reserves	11.081	13.268	24.003	31.021	22.524	17.050
Begrotingsaldo	721.398	722.178	793.232	801.328	794.607	811.911
Resultaat Jaarrekening						17.304
Resultaat Begroting		226		8.096		

RESULTAATBESTEMMING

We stellen voor om een bedrag van € 17,1 miljoen te reserveren voor uitgaven in volgende jaren. Het resterende saldo van € 0,2 miljoen storten we in de algemene reserve.

Bedragen in € 1

Programma	Onderwerp	Voorstel resultaatbestemming
1	Opvang Oekraïners	2.344.653
1	Gemeenschappelijke regeling Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA)	1.402.389
1	Gemeenschappelijke regeling GIA / meldpunt crisiszorg	151.543
1	Regionale middelen voor maatschappelijke opvang	1.180.340
1	Uitvoering nieuwe wet inburgering	472.758
1	Kansengebied Kadijkje / Advendo	265.000
1	Woonzorgvoorzieningen / wooneenheden met zorg	250.000
1	Regionale middelen West-Brabant	185.651
1	Regionale middelen laaggeletterdheid	171.000
1	Armoedegelden 2022	75.000
1	Energietoeslag 2022	-1.870.300
2	Verbetering luchtkwaliteit op scholen	2.081.822
3	Middelen invoering Omgevingswet	268.569
3	Veiligheidsaanpassing en veiligheid scholen	200.000
3	Cofinanciering volkshuisvestingsfonds / wijkenergieplannen	304.060
4	Visie op vastgoed	165.000
4	Reconstructie plantvakken	139.067
4	Veiligheid openbare ruimte	110.000
4	Begroting OMWB 2023	64.050
4	Resultaat Rekenkamer	22.401
5	Decembercirculaire 2022	8.537.473

5	Financiële ondersteuning medewerkers	374.000
5	Impulsbudget aanjagen innovatie	210.000
Totaal		17.104.476

De voorstellen voor resultaatbestemming zijn voor het grootste deel voor activiteiten die niet volledig zijn uitgevoerd of gestart in 2022. Het gaat dan bijvoorbeeld om middelen die in de loop van 2022 zijn ontvangen van het Rijk waarvan de activiteiten in 2023 worden uitgevoerd.

RESULTAATBESTEMMING VAN JAREN VÓÓR 2022

Uit voorgaande jaren resteert een bedrag van € 6,1 miljoen. Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 4,0 miljoen door te schuiven naar 2023 en verder. Het restant van € 2,1 miljoen valt vrij aan de algemene reserves.

Bedragen in € 1

Programma	Onderwerp	Uit jaar	Voorstel door te schuiven bedragen
1	Schuldenafkoopfonds	2021	170.136
1	Versterkingsplan dak- en thuislozen	2021	482.857
1	Restantmiddelen tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	2021	350.000
2	Rijksmiddelen corona ondersteuning culturele sector	2021	1.348.813
2	Realisatie Kunsthal	2021	461.920
2	Collectiebeheer	2020	25.000
3	Haalbaarheidsonderzoeken locaties tijdelijke huisvesting	2019	217.993
3	Geluidsmaatregelen HSL-Zuid	2019	403.332
4	Experiment gesloten coffeeshopketen	2020/2021	269.000
5	Decembercirculaire 2021, versterking dienstverlening gemeenten	2021	260.000
Totaal			3.989.051

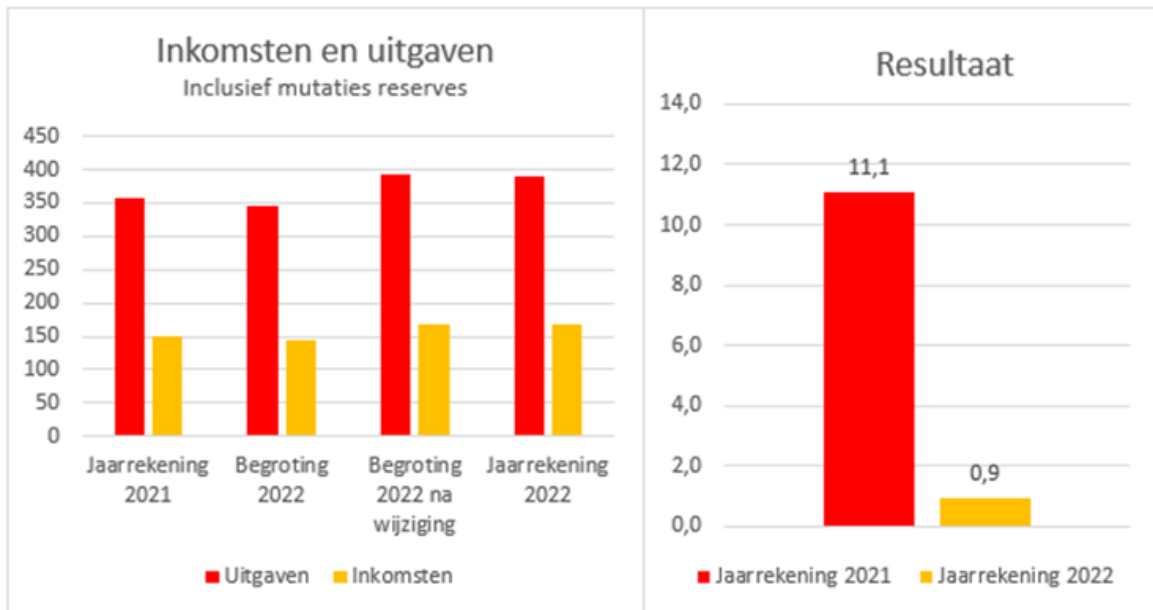
De voorstellen voor het doorschuiven van gelden zijn voor het grootste deel voor activiteiten die niet volledig zijn uitgevoerd in 2022 en doorlopen in 2023 en verder.

FINANCIËEL OVERZICHT PER PROGRAMMA

We geven inzicht in onze inkomsten en uitgaven, en lichten de afwijking ten opzichte van de begroting per programma op hoofdlijnen toe.

PROGRAMMA 1 VITAAL EN SOCIAAL

De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt € 0,9 miljoen. Voor specifieke positieve resultaten binnen het programma is voor € 4,6 miljoen is opgenomen aan verzoeken tot resultaatbestemming.

Het thema opgroeien laat een resultaat van € -6,2 miljoen zien. Dit thema bevat onder andere alle onderdelen van de jeugdhulp en beleidsuitvoering van het primair en voortgezet onderwijs. Op het onderdeel jeugd is een resultaat van € -5,9 miljoen. Meer jongeren maken gebruik van ambulante jeugdhulp. Ook de gedeclareerde kosten per jeugdige nemen toe. De coronapandemie kan hierin een tijdelijk effect hebben, maar de gevolgen laten zich moeilijk kwantificeren. Op het onderdeel primair en voortgezet onderwijs is een tekort van € 0,2 miljoen, als gevolg van gestegen vervoerskosten, extra compensatie voor niet-gereden ritten in 2021 en de toename van het vervoer van en naar jeugdzorglocaties.

We zien een resultaat van € -3,5 miljoen binnen het thema betrokken zijn. Het resultaat wordt grotendeels verklaard door het resultaat op het onderdeel begeleiding van € -2,9 miljoen. De toename van de begeleidingstrajecten is ontstaan tijdens de coronacrisis. In 2022 zijn de aantallen gedurende het jaar licht afgenomen, maar de huidige aantallen veroorzaken een overschrijding.

In 2022 hebben we een tekort van € 0,8 miljoen op de huishoudelijke ondersteuning zorg in nature en persoonsgebonden budgetten. Dit is een rechtstreeks gevolg van de invoering van het abonnementstarief.

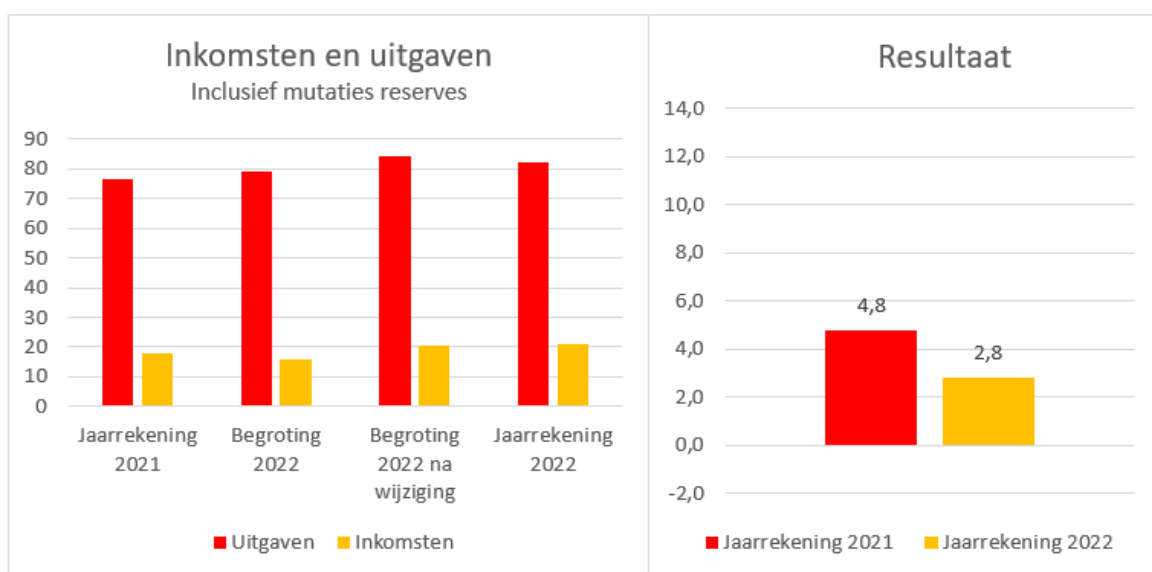
Het thema thuis laat een resultaat zien van € 7,1 miljoen. Voor beschermd wonen is er een resultaat van € 4 miljoen. Dit resultaat wordt mede veroorzaakt doordat in de begroting 2022 extra budget was aangehouden vanwege de onzekerheid over de hoogte van de uitnamen voor de overgang van cliënten naar de wet langdurige zorg. Voor het voorkomen van huiselijk geweld (een gemeenschappelijke regeling) zien we een resultaat van € 1,4 miljoen. Dit komt onder andere doordat er aan de decentralisatie vrouwenopvang een bedrag van € 0,7 miljoen is toegevoegd in het kader van kind- en gezinsbescherming. De centrumregeling maatschappelijke opvang laat een resultaat zien van € 1,7 miljoen. Dit is ontstaan door de toevoeging van incidentele middelen, bijvoorbeeld doordat het kabinet inzet op het voorkomen van dakloosheid, de om- en afbouw van de maatschappelijke opvang en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen.

Het thema leren, ontwikkelen en werken laat een resultaat zien van € 2,3 miljoen. Dit wordt verklaard door een resultaat van € 2,4 miljoen op het onderdeel werk en inkomen en overige regelingen, doordat bijstandsuitkeringen verder afnemen en doordat niet alle gelden van de Wet inburgering zijn uitgegeven. Op het onderwerp armoede zien we een resultaat van € -1,0 miljoen, doordat € 1,9 meer is uitgegeven voor de uitvoering van de regeling Energietoeslag 2022. Dit resultaat geeft echter een vertekend beeld. Van het bedrag van € 17 miljoen dat door het Rijk beschikbaar is gesteld, hadden we eerder ingeschat dat we € 5 miljoen pas in 2023 zouden uitgegeven. We hebben in 2022 toch al meer mensen bereikt dan we eerder hadden gedacht. We stellen voor om dit bedrag van € 1,9 miljoen ten laste te brengen van het begrote bedrag van € 5 miljoen in 2023. Daarnaast zijn er positieve resultaten geboekt op reguliere armoederegelingen door het toekennen van extra middelen van het Rijk.

Binnen het thema ontmoeten zien we een resultaat van € 2,7 miljoen. Niet alle subsidies die vanuit het Rijk zijn ontvangen voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn uitgegeven. We stellen voor om dit bedrag door te schuiven naar 2023, zodat het geld beschikbaar blijft voor opvang van Oekraïners.

PROGRAMMA 2 ONDERNEMEND BREDA

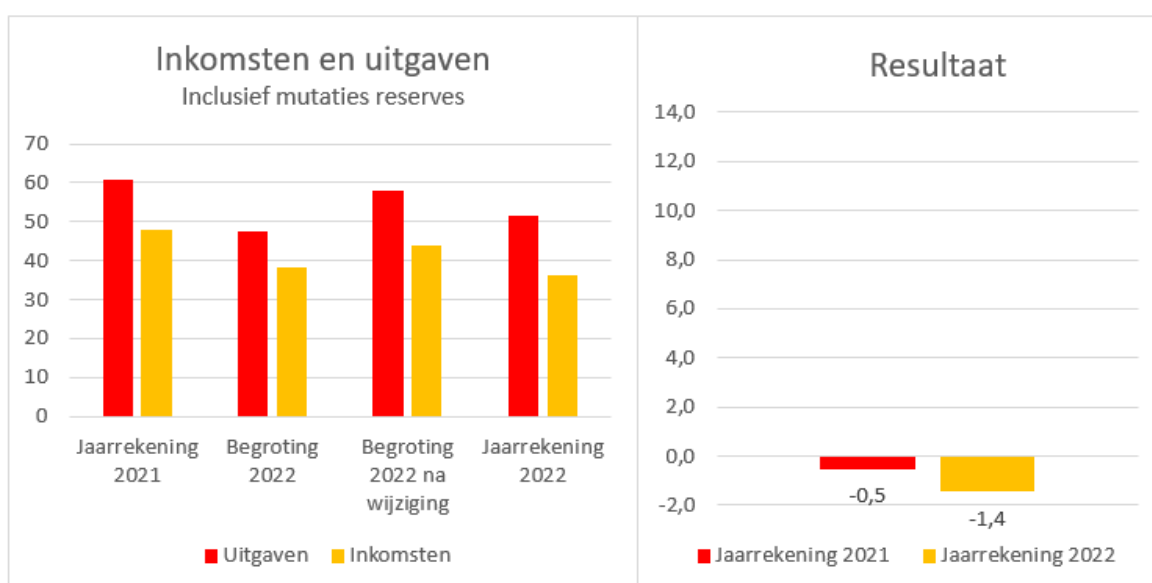
De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt € 2,8 miljoen, hiervan is € 2,1 miljoen opgenomen aan verzoeken voor resultaatbestemming in verband met het verbeteren van luchtkwaliteit op scholen.

We zien een resultaat van € 2,4 miljoen binnen het thema beroepsonderwijs en huisvesting onderwijs. Voor € 2,1 miljoen wordt dit verklaard door onderwijshuisvesting, waarbij in 2022 middelen waren vrijgemaakt voor het verbeteren van luchtkwaliteit op scholen. Later is geconstateerd dat de ventilatieprojecten uitgevoerd worden gedurende meerdere jaren. Het thema stimuleren economische ontwikkeling in Breda boekte een resultaat van € 1,8 miljoen. Dit wordt onder andere verklaard door vertraging bij de uitrol en uitvoering van de BredaRing (€ 0,35 miljoen), doordat B'WISE later van start ging (€ 0,25 miljoen), minder gebruik werd gemaakt van subsidiegeld voor evenementen (€ 0,3 miljoen) en een positief resultaat op de grondexploitatie voor bedrijventerreinen (€ 0,3 miljoen). Tegenover deze positieve resultaten was er een resultaat binnen het thema grote projecten in de stad van € -1,1 miljoen als gevolg van een negatief resultaat op gebiedsontwikkeling van de Gasthuisvelden. In de begroting van 2022 was dit opgenomen als winst, maar tot op heden is dit nog niet gerealiseerd.

PROGRAMMA 3 DUURZAAM WONEN

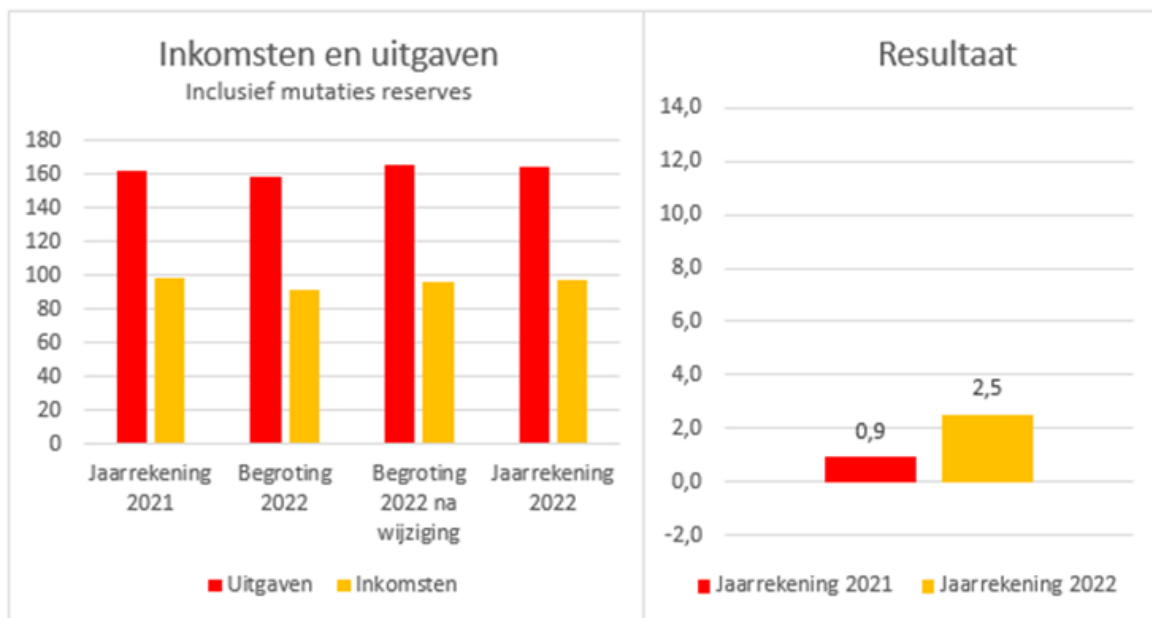
De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt € -1,4 miljoen. Voor specifieke positieve resultaten binnen het programma is voor € 0,8 miljoen is opgenomen aan verzoeken tot resultaatbestemming.

Het negatief resultaat wordt grotendeels verklaard door het resultaat binnen het thema grote woonprojecten in de stad. Dit bedrag bestaat uit een resultaat voor de grondexploitatie van € -3,4 miljoen en een resultaat op de panden en gronden van € 1,1 miljoen. Daarnaast is er een resultaat van € 0,6 miljoen behaald op het onderdeel wonen, als gevolg van vertraging van een aantal woningbouwprojecten door het complexe planproces.

PROGRAMMA 4 BASIS OP ORDE

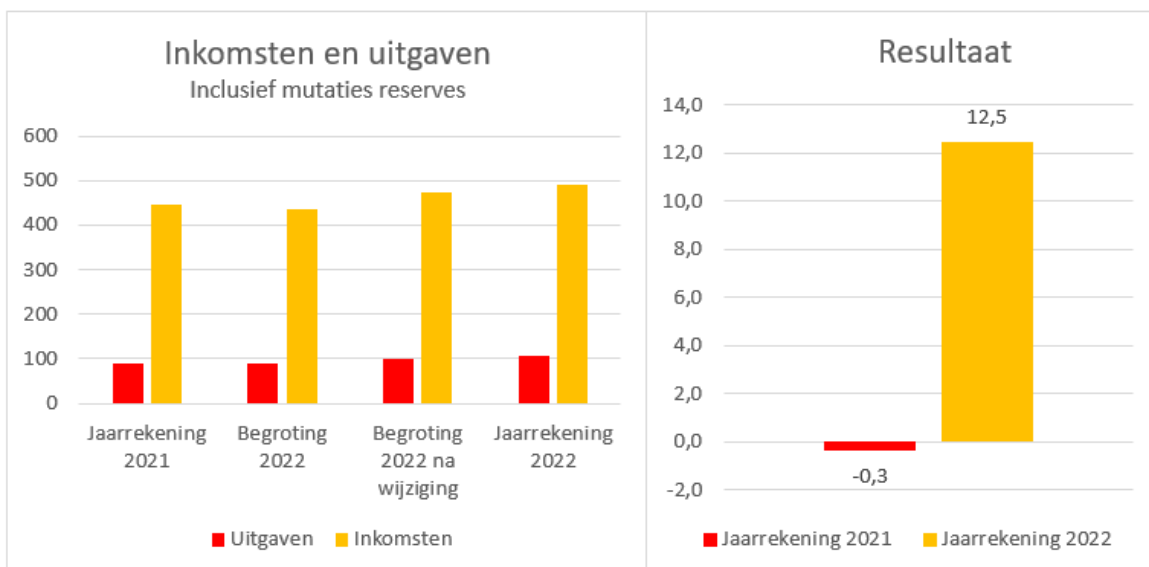
De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt € 2,5 miljoen, hiervan is € 0,5 miljoen opgenomen aan verzoeken voor resultaatbestemming.

Binnen het thema dienstverlening is een resultaat van € 1,9 miljoen als gevolg van extra baten door een hoog aantal inschrijvingen van niet-ingezetenen en een grote toename van het aantal verstrekte reisdocumenten. Personele lasten waren lager dan verwacht door de arbeidskrapte. Het thema open overheid heeft een resultaat van € 0,9 miljoen, door een vrijval van de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) voorziening. Het thema veilig Breda laat een resultaat zien van € 0,9 miljoen, grotendeels als gevolg van lagere lasten op het onderdeel legesverordening en vrijval van kapitaallasten bij de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Daar tegenover staat een resultaat binnen het thema Beheer van de openbare ruimte van € -0,7 miljoen. Dit wordt door € -0,4 miljoen verklaard door een negatief resultaat bij afvalservice (dotatie aan voorziening) en voor € 0,3 miljoen beheer van de openbare ruimte, wegen en groen.

PROGRAMMA 5 ORGANISATIE EN FINANCIËN

De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt € 12,5 miljoen, hiervan is € 9,1 miljoen opgenomen aan verzoeken voor resultaatbestemming.

Het resultaat wordt verklaard doordat het positieve saldo van € 8,1 miljoen van het meerjarenperspectief jaarschijf 2022 is niet ingezet. Daarnaast zijn in 2022 € 15,8 miljoen van ontvangen gemeentefonds uitkeringen niet ingezet en is € 0,9 miljoen niet onttrokken uit de exploitatiereserve. Daar tegenover staan diverse voorlopige en definitieve aanslagen van de Belastingdienst voor de vennootschapsbelasting over de jaren 2016 tot en met 2022. Dit leidt tot een tekort van € 2,8 miljoen in 2022.

Daarnaast is er een voorziening gevormd van € 4,5 miljoen om bovenwettelijk verloop in te zetten voor het zogenoemde verlofsparen en zijn er extra lasten van € 2,2 miljoen als gevolg van het volledig nemen van software licentiekosten in 2022, in plaats van afschrijving over meerdere jaren. Het tekort op de bedrijfsuitvoering bedraagt € 2,9 miljoen als gevolg van het niet realiseren van de ombuigtaakstelling op de organisatie. Vanaf 2023 is deze taakstelling structureel opgelost door een compensatie vanuit de vervallen inkoop voorwaardelijke pensioenpremie.

INVESTERINGEN

Bij de ontwikkelingen in de stad horen investeringen. Investeringsplanning en de uitgaven voor 2022 waren als volgt:

Bedragen x € 1 miljoen

	Bedrag
Beschikbaar voor 2022	95,6
Uitgaven 2022	59,3
Restant 2022	36,3

De uitgaven betreffen in 2022 € 59,3 miljoen van de beschikbare € 95,6 miljoen. Dit zijn met name uitgaven op het gebied van het Talentcentrum, Nieuwe Mark, riolering, mobiliteit, groen en water, openbare verlichting, en kredieten voor bedrijfsvoering. De onderwerpen waar we in 2022 minder hebben uitgegeven dan gepland zijn onder andere vastgoedbeheer, wagenpark, openbare ruimte, bedrijfsvoering en groen en water. De oorzaak van de onderuitnutting lichten we toe in de programma's.

Het restant van € 36,3 miljoen van het jaar 2022 zal worden doorgeschoven naar de komende jaren (€ 22,8 miljoen naar 2023, € 12,3 miljoen naar 2024, het overige deel van € 1,2 miljoen naar 2025-2027).

FINANCIËLE KENGETALLEN

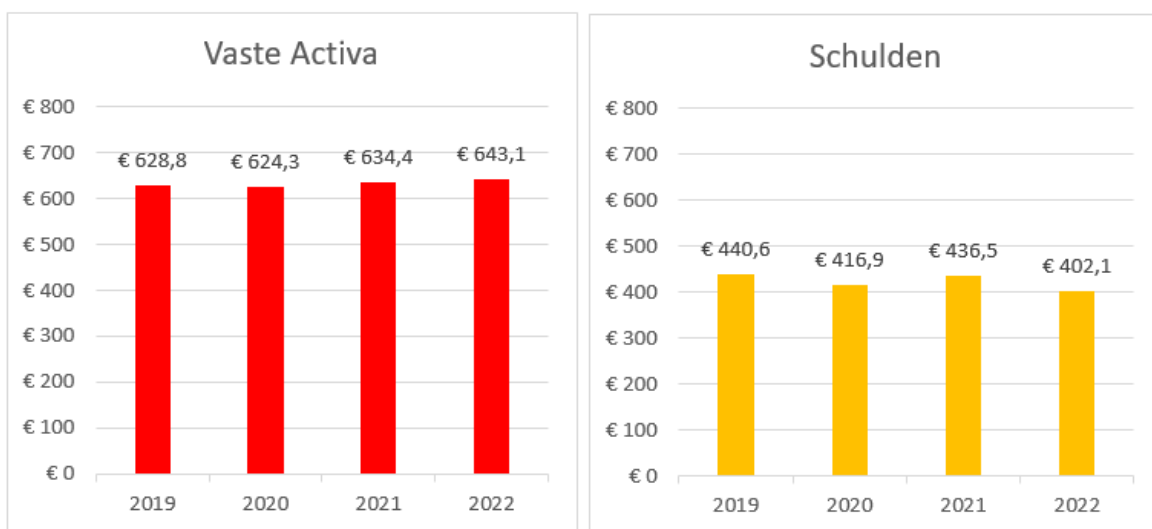
Financiële kengetallen geven samen de verhouding weer tussen de diverse onderdelen van de begroting, de balans en de exploitatie. Ze zijn een hulpmiddel om de financiële positie van de gemeente te beoordelen. We delen de kengetallen in op basis van stabiliteit, wendbaarheid, weerbaarheid en voldoen aan wettelijke kaders. Hieronder lichten we enkele kengetallen toe. Deze moeten in gezamenlijkheid bekeken worden om een goed beeld te krijgen van onze financiële positie. Een nadere toelichting op de kengetallen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

STABILITEIT

Met stabiliteit bedoelen we de mate waarin de gemeente haar financiële positie in evenwicht weet te houden.

Ontwikkeling van de balansposities

De balans geeft inzicht in de omvang van onze bezittingen en de manier waarop die worden betaald. De ontwikkeling van de reserves en de schuldpositie heeft invloed op de financiële positie van de gemeente.

De investeringen die we doen in de stad, activeren we en nemen we op onder onze vaste activa. Daarover schrijven we gedurende een langere periode af. De afschrijving vormt samen met de rente de kapitaallast die we jaarlijks in onze exploitatie verantwoorden. Ten opzichte van 2021 nemen de vaste activa toe. Er is dus per saldo iets meer geïnvesteerd dan afgeschreven.

Reserves

De reservepositie bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. In totaal gaat het om € 149,2 miljoen.

De algemene reserve is in 2022 gestegen van € 94 miljoen naar € 102 miljoen. De bestemmingsreserves bestaan uit diverse reserves, waarvan de grootste de reserve versnellingsopgave wonen is. In 2019 zijn we daarmee gestart om 6.000 woningen te bouwen en in harde plannen op te nemen. In deze reserve zit eind 2022 € 10,0 miljoen (eind 2021: € 10,7 miljoen).

Solvabiliteit

De omvang van de reserves (het eigen vermogen) wordt ook wel aangeduid met het kengetal solvabiliteit. Deze ontwikkelt zich vanaf 2019 als volgt:

	2019	2020	2021	2022	Signaalwaarde
Solvabiliteitsratio	17,56%	18,41%	18,54%	21,07%	< 20%
Solvabiliteitsratio exclusief doorleningen	23,00%	23,84%	23,52%	26,11%	< 20%

Solvabiliteit wordt uitgedrukt in een percentage van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen. Dit geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit moet in samenhang bekeken worden met het kengetal gecorrigeerde netto schuldquote. Dit kengetal wordt gedempt doordat de gemeente grote geldleningen heeft verstrekt aan woningcorporaties en aan BreedSaam. Zonder deze leningen is het kengetal solvabiliteit 26,1% en dat geeft een realistischer beeld. De geadviseerde ondergrens voor de solvabiliteitsratio is 20%. Alle waarden daarboven worden door de VNG aangemerkt als 'goed'. Een uitgebreidere toelichting op de kengetallen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

WENDBAARHEID

Wendbaarheid is de mate waarin de gemeente snel kan reageren op veranderingen in de behoeften, ambities en doelstellingen op korte en lange termijn.

Netto schuldquote

Onze schuldpositie hangt samen met alle uitgaven en inkomsten. Als onze uitgaven toenemen, hebben we ook meer financiële middelen nodig om deze uitgaven te kunnen financieren. In 2022 is onze schuldpositie gedaald ten opzichte van 2021. Wat hierbij van belang is, is de beoordeling in hoeverre we in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen. Dit wordt uitgedrukt in het kengetal netto schuldquote. Deze ontwikkelt zich vanaf 2019 als volgt:

	2019	2020	2021	2022	Signaalwaarde
--	------	------	------	------	---------------

Netto schuldquote	71,51%	61,50%	60,84%	53,11%	> 130%
Gecorrigeerde netto schuldquote	46,25%	39,90%	40,59%	35,47%	> 130%

Als dit kengetal minder dan 90% bedraagt, dan wordt dit gezien als 'uitstekend'. Dit kengetal laat zien dat we, ook bij een stijging van de schuldpositie, goed in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen.

WEERBAARHEID

Met weerbaarheid bedoelen we de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers en financiële risico's op kan vangen zonder grote beleidswijzigingen.

Weerstandsvermogen en risicoprofiel

Bedragen x € 1 miljoen

	2023	2024	2025	2026
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	86,8	84,4	90,6	98,2
Risicoprofiel				56,4
Beschikbaar weerstandsvermogen				41,8

Om de risico's van € 56,4 miljoen af te dekken, heeft de gemeente in 2026 € 98,2 miljoen als weerstandscapaciteit beschikbaar. Het weerstandsvermogen is het saldo van de weerstandscapaciteit min het risicoprofiel en bedraagt € 41,8 miljoen (€ 98,2 miljoen -/- € 56,4 miljoen). Dit betekent dat als de risico's zich voordoen, we ons beleid kunnen voortzetten. Bij de begroting 2023 bedroeg het weerstandsvermogen € 81,4 miljoen.

WETTELIJKE KADERS

Met 'wettelijke kaders' bedoelen we de mate waarin de gemeente voldoet aan de wettelijk gestelde normen voor de financiering.

	2019	2020	2021	2022	Signaalwaarde
Rente risiconorm *	31	50	110	117	< 0
Kasgeldlimiet **	---+	---+	++++	++++	> --
EMU-saldo (x € 1.000)	-31.882	12.003	-10.684	20.806	< - € 23.459

* Ruimte onder risiconorm x € 1 miljoen

** Onderschrijding (+) of overschrijding (-) per kwartaal

